

Anri Mišo

UGAONI STUBOVI

Za borbu bez tela treba da se pripremiš, za onu s kojom bi se naposletku mogao suočiti, za apstraktnu borbu koja se, za razliku od drugih, savlađuje maštanjem.

Uči, ali obazrivo.

Čitav život nije dovoljan da se odučiš od onog što si, naivan, potčinjen, pustio da ti se utuvi u glavu – nevinašce! – ne misleći o posledicama.

Sa svojim manama ne brzaj. Ne trudi se da ih olako popravljaš.

Čime bi ih pa zamenio?

Čuvaj svoju slabost netaknutom. Ne napreži se da stekneš snage, a kamoli one koje nisu za tebe, koje ti nisu namenjene, koje ti je priroda uskratila, za nešto drugo te spremajući.

Na Mesec se nije otišlo s oduševljenjem. Inače bismo tamo stolovali već milenijima.

Ako razume jagnje, vuk je propao, umreće od gladi, neće razumeti jagnje, prevariće se u pogledu vuka... a ostaje mu sve da spozna o biću.

S. je za tebe imbecil. Pažnja.

„Proverena“ imbecilnost. Odveć samozadovoljno. Upravo zahvaljujući *tvojoj* imbecilnosti, imbecilnost drugog pred tobom stiče takvu punoću.

Ipak ostaje površinska. Srž joj je suštinski *tvoja*.

Puštaš da neko upliva u tebe, u tebi se nastani, da se izlije u tebi, i hoćeš pored svega da ostaneš svoj!

Ne, nipošto, ne da bi stekao. Putovati da bi osiromašio. To ti je potrebno.

Drži na umu preteče. Oni su ukaljali sve što su razumeli.

Svaka misao, nakon nekog vremena, stane. A ti misli da bi utekao; najpre *njihovim* skutenim mislima, a potom i *svojim*.

Ostvarljivosti. Ne preteruj s njima. Samo koliko da te puste na miru sa ostvarenjima, kako bi mogao, snatreći, samo za sebe, što pre da se vratiš u nestvarno, neostvarljivo, u ravnodušnost prema ostvarljivosti.

Idi do kraja svojih zabluda, barem ponekih, da bi mogao dobro da ih proceniš. Inače ćeš, zastajući na pola puta, uvek naslepo zapadati u iste zablude, s kraja na kraj života, što će izvesni naći za shodno da nazovu tvojom „sudbinom“. Neprijatelj, svoju strukturu, nateraj da se otkrije. Ako nisi uspeo da nadigraš sudbinu, bio si puki iznajmljeni stan.

Ko nije bio omrznut, uvek će mu nešto nedostajati, uobičajena zanemoćalost u crkvenjaka, pastora i ljudi toga soja, koji često podsećaju na goveda. Manjka antitela.

Ako nema sunca, nauči da zriš u ledu.

Utabaš li put, pripazi, imaćeš teškoća da se vratiš na čistinu.

Mladunče krokodila, izbivši iz jajeta, grize. Mladunče tigra, pak, žedno mleka, željno toplog i bliskog tela, hoće samo da voli, da bude voljeno. Sise za dojenje, prva nevinost sisara. Kasnije, brutalni preobražaj. Sad, sve kao po loju. Pripazi se tigrića ako miriše na jagnje. Srećom, miriše na malog tigra. Bez bojazni se može očešati užasnim šapama, grickati, uznemiravati, bez bojazni trzati. Ništa nije ugroženo.

Dosta je bilo igranja. Majka-tigrice ga odgurne. Ide da se napoji.

Prizor tigrice kako prilazi vodi dovoljan je da ulije poverenje, a da pobudi podozrenje prema kravi, košuti, jelenu, svim biljojedima. Svečano, religiozno, na sve pripravna, prilazi vedru. Plamen njene žeđi osveštava vodu. Krava, makar i umirala od žeđi, ne može da se napoji uzvišeno i s posvećenjem. Uskraćen joj je izvesni registar. Uvek će na vodu ići kao krava.

A tigrice, sve što radi, šta god da radi, to je značajno. Ne samo Kraljica, ni Kralj, ona je Kralj koji je uzeo u stvar u ruke, Kralj koji je istovremeno „prevejan“.

Ali u kavezu sve je u lišavanju, a voda u vedru dotiče iz grozne rđave slavine. Ali tigar je iznad nedostatka.

Nedostatak je tebi namenjen, nedostatak i agresivnost, taj žalosni privid smelosti.

U zemlji bez vode, šta valja stvoriti od žeđi?

Gordost.

Ako je narod sposoban.

Uvek će ostati nekoliko činjenica od kojih će čak i pobunjena inteligencija, da bi samu sebe smirila, načiniti tajne i koje će pažljivo podesiti, sitno i utehe radi.

Zato traži, traži i nastoj da otkriješ bar neka od tih podešavanja koja te, iz dubina, krivo umiruju.

Šta god da ti se desi, nikad ne dozvoli – vrhovna greška – da poveruješ da si gospodar, makar i krivo podučavao. Još mnogo toga tek treba da uradiš, užasno mnogo, skoro sve. Smrt će ubrati vočku još nedozrelu.

Skijaš na dnu bunara.

...Glupi su uvek bili pametni pre vremena. Zato ne žuri s prilagođavanjem. Uvek čuvaj zalihu neprilagodljivosti.

U ljude nikad nisi pronikao. Niti si ih odista posmatrao, niti u biti voleo ili mrzeo. Samo si ih prelistavao. Prihvati dakle da si i ti, koga su oni takođe prelistavali, obična hrpa listića, tek pregršt.

Za novo znanje nužna je nova prepreka. S vremena na vreme prouzrokuju prepreke oko kojih ćeš morati da se snađeš... i iznađeš novu inteligenciju.

Uz svako buduće doba, računaj na po jednu glupost. To je pravilo, retko se dešava da se u novom dobu ne nađe neka glupost koja će mu postati zaštitni znak. Ubrzo će ti doba dati za pravo.

Seti se.

Ko stiče, svakim novim sticanjem gubi.

Pažnja! Funkciju odbijanja valja izvršiti na željenom stupnju, inače; ah, inače...

Zadrži koliko god je potrebno površinskog sloja da bi se predstavio kao „njihov“ savremenik.

Mudar svoju srdžbu preinači tako da je niko ne prepozna. Ali on, budući mudar, bude srdžbe svestan... ponekad.

Zaboga, zar nisi odveć napet da bi bio skroman, ili si pak odveć neskroman da bi ti napetost ikad popustila.

Ma koliko ga žustro rabio, život otiče, odlazi, dugovečan samo za onog što, dokon, vrluda. Uoči smrti, čovek od akcije i dela uvidi – prekasno – prirodnu dužinu života, onu koju je mogao i sam da spozna, samo da mu je pošlo za rukom da se uzdrži od nemilosrdnog uplitanja.

Ralo pluga nije stvoreno za kompromis.

Čoveku koji ume da se odmori, da spusti vrat na zategnut gajtan, neće biti od pomoći pouke filozofa koji vapi za krevetom.

U onome što si upropastio, što si pustio da propadne, u onome što te muči i obespo-kojava, upravo u tome je tvoj neuspeh, koji, budući neprestan, jeste energija, energija pre svega. Kako je koristiš?

Tegobno savija kolena, koraci su mu neveliki, ali ipak upija *ma koji zrak*, onaj koji nikad nije bio učenik.

Ne puštaj ma kome da bira tvoje žrtvene jarce. Ta je rabota tvoja. Ako se podudara s nečijim žrtvenim jarcem, ili sa desetinama tuđih, jarca da menjaš. Gde on da bude tvoj.

Šta da uništiš kad budeš najzad uništio sve što si naumio? Rampu sopstvenog znanja.

Naučnik će uvek imati poverenja u svoja osećanja ako se ispostavi da ih deli s jastozi-ma, mungosima i pacovima.

Ti nemoj čekati takve dozvole.

Zasnuj se na onom što osećaš, pa makar se jedini osećao tako.

Proširenja će ubrzo uslediti, a s njima i kraćenja.

U odaji svog duha, misleći da sebi pribavljaš sluge, možda to upravo ti postaješ sluga, i to sve raspoloživiji. Kome? Čemu?

E, pa potraži. Potraži.

Pre nego što postane delo, misao je putanja.

Ne stidi se što moraš da prolaziš kroz neprijatna, nedostojna mesta, koja navodno nisu za tebe. Onaj ko ih bude izbegavao, ne bi li očuvao svoju „uzvišenost“, njegovo znanje će uvek izgledati kao da je ostalo na pola puta.

Šta god da skopaš, uvek ćeš zahvatiti i viška. Taj višak, to je upravo ono na šta ne pomišljaš, o čemu ne znaš i nećeš znati ništa, ili gotovo ništa, barem zadugo, pre nego što mine možda i čitavo doba, pre nego li bude prevaziđeno. Tada će biti dockan. O, da, i te kako dockan.

Možeš biti miran. U tebi i dalje ima bistrine. Ni za čitav vek nisi uspeo sve da zamutiš.

Kobra se obmotava oko miša, ali ne da bi se igrala. Već da bi – nakon varenja – odgovorila na potrebu svog organizma za mastima, proteinima, razgradivim mineralnim solima, itd. U redu, u redu. Ali odgovor koji kobra sama sebi pruža svakako je lepši, uzbudljiviji, dostojanstveniji, ekstatičniji, svečaniji, možda i svetiji, a svakako „kobrastiji“.

Pri raspodeli, kamenu nije pripalo disanje. Šta će mu. On pre svega treba da izađe na kraj sa gravitacijom.

A ti ćeš mnogo više morati da se bakćeš sa „drugima“, sa gomilom drugih. Zato motri svoje saputnike pomno, stenama pristupi na jedan način, šumi, bilju, crvima i mikrobima na drugi, a životinjama i ljudima na treći način, nikad se ne izjednačavajući s jednim ili drugima, a posebno ne s onim stvorovima kojima je reč data samo da bi se umešali u veću masu, sred koje se, misleći da razumeju i da su shvaćeni, premda ih se jedva razazna-je, i premda su u velikoj meri nerazgovetni, osećaju lagodno, radosno, razbaškareno.

I samog sebe, seti se, možeš zaraziti.
Ne dopusti „sebi“ da te skoli.

Jedna neophodnost: imati prostora. Bez prostora, nema dobre volje. Nema tolerancije, nema... i nema...

Kad ponestane prostora: jedno jedino osećanje, veoma poznato, i očaj, nedovoljni odušak.

S više prostora, možeš raspolagati raznovrsnijim osećanjima. Zašto bi ga se onda lišio?

Na naličju koje podseća na lice, sred zahvata bez stiska, diljem časova, na beskonačno produženoj međi prostora i vremena, hvatač nutrine, hvatač vanjštine, stupica za budale, reci, šta ti radiš?

Šta si? Mrka noć unutar kamena?

Na kontinentu nezasićenog, eto gde si. To ti barem niko neće uskratiti, čak ni urođenik.

Nepoverljiv prema višestrukome, ne zaboravi da ostaneš podozriv prema njegovom antonimu, prema njegovom olakome antonimu: Jednom. Uvek to utaženje, jedinstvo. Zasad tog udovoljavanja po svaku cenu, gde sve nisu nikle zablude, gde se sve nisu primile... da bi se vekovima mirovalo, uprkos besmislu, uprkos očiglednoj nedovoljnosti.

U odnosima s muškarcem, sa ženom, lagode radi ideš ka jednom i ka drugom. Čak i kao suparnicima. Ipak, ne zaboravi da si u svetu, u celom svetu rođen, da se u njemu moraš roditi, u njegovom prostranstvu.

Beskonačno: tvoje ogromno, čvrsto, ravnodušno srodstvo.

Ako si čovek kom se piše propast, potruđi se da propadneš promišljeno.

Izranjaš iz jezera, uranjaš u jezero, s crnim povezom, ali uvek siguran da jasno vidiš!

Budući višestruk, zamršen, kompleksan, uostalom kratkotrajan – ako se predstaviš kao jednostavan, bićeš varalica, lažov.

To si. Bar se ponekad upni da budeš iskren, umesto što se kriješ u vodećoj struji doba, ili u nekoj od onih klika u koje se stupa iz prijateljstva, naivnosti ili nade.

Uskladi svoja oštećenja, ali ne na početku, nikako prerano i nikad konačno.

Sazrevši, pokazao si svoj prvi sloj, onaj koji se često iznova okretao oko tebe, pa ti je godio ili smetao.

Pa dobro. Nisu svi uspeli u tome. Sad nađi druge da bi njima vladao, da bi ih kasnije odbacio i načinio sebi mesta. Toliko toga još treba da otkriješ.

Ipak, nemoj da postaneš „pokazivač“. Pre svih, uvek *samom sebi* treba da pokažeš neuočljivo; za tebe je to od životne važnosti.

Ne predaj sebe kao napirlitani paket. Uplakan, zasmej se; nasmejan zaridaj.

Kome dodeliti zvanje savršenog koljača očeva?

Pazi da ne udeliš svoj glas ovom ili onom čuvenom sistemotvorcu, u kojem su mnogi videli oslobodioca. Oni, više od svega, vole da neko njima upravlja. Oni su samo to i čekali. Novo ropstvo za te neizlečive sinove sinova.

Najviše parazita imaš kad galopiraš.

Iako si se nepromišljeno pokazao, ne dramati. Ne vidiš se.

Nastoj da se rešiš „njihove“ podrške. Čim pozoveš u pomoć, gubiš svoje sredstva, tvoje tajne rezerve nestaju, više te nema. Toneš.

U vremenu zbrzanih, čuvaj svoj andante. U sebi uvek pomno govori: „Još, još više andante“, hodeći tamo kud treba da stigneš. Inače, budeš li glavinjao, sve postaje površno. Oni koji su sad rasrdeni ne mogu to izbeći, užurbani kakvi su, da ne bi zakasnili u srdžbu. A i glasovi su im odveć oštri.

U svakom slučaju, ni najveći znalac, ni najneukiji, ne znaju u čemu je njihovo neznanje, kako ih obuhvata, čuva, održava, uprkos nekolikim ispadima, suštinsko neznanje.

Budi veran svojoj nepravici, svom polju urođene nepravici, i to što je dugoročnije moguće. Nemoj, povodeći se za dobrim namerama i neosnovanim savetima, da odustaješ od nje, te nasušne nepravici, koja te drži podalje od zlobnih kompromisa, što se mnogima dešava zbog pozajmljene i sračunate pravici, kojoj su se, preplašeni, prerano podvrgli.

Ne iznosi svoje ciljeve. Pogotovo i naročito ako ih vidiš, ili ako ti se tako čini. Na samom početku, uzdržati se!

*(Sa francuskog preveo **Bojan Savić Ostojić**)*